

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre 6 for.
 8 óra 4 " "
 4 óra 2 " "

FELVIDÉK

Működésük
 a legjutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdij: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az unghmegyei gazdasági egyesület, az ungh-szerednyei borászati társulat,
 és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYVE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reklamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca $\frac{913}{363}$ szám.

Első évi folyam

20. szám

Unghvár september 12. 1863

Fölhívás!

Az ungh-szerednyei borászati társulat t. választmányi tagjait tisztelettel felhívom: miszerint folyó hó 17-én a „Kék-golyó-hoz” címzett vendéglőben tartandó választmányi gyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Unghvárt, september 8. 1863.

Kandó Kálmán.
 elnök.

Gazdálkodjunk.

Mezőgazdaságra vonni az olvasók figyelmét oly lapban, mely leginkább gazdasági érdekek képviselője — nem bűn. Csakis nehézkes feladat olyanra nézve, ki figyelmet akar öbreszteni, hogy még több mással tanulhasson. Mert midőn igénytelenségem a nyilvánosság terére lépett, azon meggyőződésben élt, miszerint fog megynkben akadni oly egyén, ki soraimtól indittatva, elő fog tűnni, hogy világítsa e lap gazdaközönségü olvasóinak mint világitanak egy országnak ama férfiak, kik magas értelmiségükkel fogva, fáradságtalan nemzetgazdasági törekvésökkel azon utra vezetnek, melyen biztosan győzni fogunk.

Engedjen hát tért hasábjain a „Felvidék” gazdasági eszmésérdeknek, melyek csak üdvös eredményt szülhetnek. (Szivesen. Szerk.) Nekünk pedig szabadjon a Mez. gazd. I. kötetének jelmondatára visszaemlékeznünk, mely így szól: „Hazai gazdáinknak is mindinkább törekedniök kell tudományosan áthatni üzletöket: mert a kár mellett szegyen is, ha művelt ember arról mit tesz, magának okot adni nem tud.”

Ha nem is duzzadnának tudománytól ilyenemü értekezések, annyi bizonyos, hogy felvilágosításul szolgálhatandak. Mert ha őszintéklévén, megvalljuk: miszerint többször megesik, hogy nem tudjuk miért tesszük ezt vagy amazt — így vagy amugy, miből ismét szükségképen következik, hogy a kedvező okozatot nem ösmervén, azt, sem előállítani sem pedig eltávolítani nem tudjuk — úgy még szembeötlőbb lesz ilyenemü értekezések hasznos volta mely annál nagyobb, minél gyakrabban találkoznak különféle tapasztalatok és eredmények a nyilvánosság terén.

Példaképen legyen megemlítve, mily gyakran járunk el gazdálkodásunkban így vagy amugy, csak azért mert Péter ugy cselekszik. Persze Péter jó, híres jó gazda, éveken át sikerdúsna tapasztalta eljárását. Teszem azt: úgy miveljük földünket mint Péter, fáradságunkat méltányosan megjutalmazó eredményre akadni azonban még sem tudunk. Ilyenkor aztán vagy esodálkozunk vagy nem, a hibát mindenesetre ott keresvén, vagy jobban mondva, ott sejtven, ahol az valóban ninesen.

Fontolóra venni az éghajlatot, a föld színét, nemét, fekvését, eszünk ágában sincsen; annál kevésbé méltatunk figyelemre, más talán nem annyira fontos körülményeket.

Pedig a föld, színe, neme, fekvése által igen nagy befolyással van az illető növényzetre, mi igen is természetes, mert több vagy kevesebb meleget lévén képes fölvenni és föntartani, a nedvesség mennyiségének is különböznie kell, melyet az fölvesz és föntart.

Elnézve attól, miszerint a növények kellő táprészek hiányában nem növekedhetnek, ne feledjük mily szükséges fejlődésükre bizonyos meleg és nedvesség. Ez eszmét gyakorlati kivitelében szemlélhetjük.

Ott, hol a kopárság felett, a természet nem is látszott jogával élni, ott egyszerre gyönyörű tenyészet áll be, az előbenittől merően különböző, olyan milyet birni óhajtottunk. Pedig esoda nem történt; csak vizet bocsájtottunk rétünkre.

Mily gyakran látni viszont legszebb gabnanemeket, kapás, vagy kereskedelmi növényeket tenyészni ott, hol ezelőtt nem tudom mennyi idővel a mocsárok egészségteleníték a levegőt! Innen a felesleges vizet lecsapoltuk.

Több helyütt van megemlítve: „hogy Lüttich körül, hol sok a fekete pala, oly északi szélesség alatt, hol már szőlőt nem szoktak művelni, még igen jó bor terem” a mi csak a talaj sötét színének tulajdonítható; mert az ilyen sokkal több meleget képes fölvenni mint a világos talaj.

Mind ez tanusítja a meleg s nedvesség viszonyai ösmertének szükségességét.

Ezek azonban csak előmondói a növényéletnek a mennyiben a talajban akként alakítják a tápanyagokat, hogy ezek az illető növény gyökerei által fölvetethessenek.

A vegyészeknek köszönhetjük mit a növényeletről tudunk. És ha ezeket óriási léptekkel látjuk haladni tudományunkban, ugy annak mi gazdák leginkább örvendjünk mert sokat fogunk igen természetesnek találni, a mit talán szinte a természet titkai közé soroltunk.

Mily alkatrészekből (illetőleg elemekből) áll e vagy ama növény a vegytan segédelmével megtudhatjuk. Tudjuk tehát azt is, miért nem tenyésztetik e vagy ama növény egyik vagy másik talajon.

A növények különféle és külön mennyiségű szervtelen anyagokat vesznek föl a földből, a mit tudunk csak azért is jó, hogy szántóföldeinket megkímélhessük. Oly növényeket természetünk egymástól különböznek, és meglesz engedve, nem minden növény alá trágyázni.

Mert a fölhozott trágyában van tápanyag minden általunk természetett növény részére.

Ha csak egy növénynevet szándékunk természetni; pldl. gabnanemet, ugy

a gabna- nem által igényelt táprészekből a fölhozott trágyát hamar kimerítjük, míg azon tápanyagok, melyeket kapás vagy másféle növények által jól értékesíthetnénk, használatlanul maradnak a földben.

Ezt elkerülendők, még a mult században kezdtek a növénynevek egymástutáni felváltását keresztül vinni.

Ma már számtalan fölállított és gyakorlatilag keresztülvitt váltórendszerekre (váltó gazdaság) utalhatunk, melyek a körülményekhez lévén mérve, szükségképen különbözőleg állítvák össze.

Majd szólunk a váltógazdaságról más alkalommal! (Elvárjuk Szerk.)

S. T.

A nép kedélyéről

(Ismerető rajz.)

Isten a nép fiától a szívet
 miért tagadta volna meg?
 b. Eötvös József

Sokat irtak jelesbjek a népet illetőleg, s nem minden elismerés nélkül szólottak belső életökről, nyelv-és alakjaikról, ugy hajlamaik, mint természetes eszökről is. Jelen soraimmal különösen kedélyük mélységét akarnám némiképp vázolni, ha-hogy nem kellene tartanom idősebb, tapasztaltabb egyének ítéletétől, valamint némely bonckés kétélü szigorától; de legyen bár mily sik az ut, messze a cél, mégis vigasztalásul magammal viszem a tiszta öntudatot, — mint tanulmányt, — melyet a nép kedélyéből lelkeembe öntöttem. —

A philosophiai világ, dacára korunk magas műveltségének, bámulatos előhaladásának — nem juthatott el még a nép homályos, mesés, de néhol jelentős hitéhez hogy megtisztította volna salakos eredetiségétől; a tudomány előttök koránsem oly színü, mint egy kitanult ember előtt s ép e csekély ismeret szülé azon kevert izlést, mely nálók a szép és igaz, a jó és rossz közt csak mint szükséges hit, nem mint a meggyőződött ismeret áll szemközt a köznapi érdekekkel. — Tehát mondhatjuk, hogy képzelt tárgyaikban kevés való, vagy tudományos ismeret van. —

Nem tudni mi okból e mindennapi hitét a népnek vagy öntudatlan vagy kiszámított hanyagság mindnyájunk részéről nem hogy simítaná s igyekeznék azt fölvilágosítani, de még inkább hol itt, hol amott regés képzelődésekkel nagyobbítjuk, s a népnek nines annyi ideje, hogy magát e szükséges gözökből kibontaná; a mit hall azt fejébe veszi, elmondja fiának, ez utódainak s egy könnyelműen elejtett szöbul lesz előbb történet, utóbb mese, aztán megrögzött hit és babona. — Kérdem minő osztályrész jut itt az igazságnak a nép hitvilágához? Nemde egyedül a tanulást vádoljuk, mint éretlen okát a tanításnak? Pedig a nép kedélye nagyon fogékony a szépre s csak idő, körülmény kell, hogy

szívünk feldobogjon azon előmenetelen, melyet a magyar nép fogna tenni, ha taníthatnánk. Most egyedül kedély-világban s nyomasztó köznapi dolgaiban el a magyar paraszt.

Lassan kivetkezik erkölceséből is, elfeledi atyja erényeit, szép apja regét; felforgatják hitében az álpróféták s népünkre mielőtt tanult volna követ dobunk, hogy megszünt ezer év után magyar erkölcsü lenni; még azon kis vigasztalásunk sem lehet, hogy a tudomány változtatta őt át mert hisz csak annyit tud a mennyit tudott, vagy annyit sem. Csak is a térdességét vádolhatjuk, mely alkalmat ad minden rosszra s megvető tetre.

Hányszor hallottam tőlök, hogy „most már a nép is okosabb mint régen” s gondoltam rá: okosabb, de nem tudományra, hanem kivetkezett érzelmeire. Jobban tetszett nekem őseink egyenes, harcban megedzett szive, mint most akármely elpuhult falusi emberé, mely inkább vétektől emelkedik mint meleg szavaktól. —

A kivételek csak általánosan értetnek, s én sem mondom, hogy nincs kivétel időnkben is a nép-kedély-világában... Oh van! Ismerek én úszta, mély érzelmű lelkeket a népközt s ezek miatt nem akarván elítélni mindnyájukat, — kevés szóval öszszetesen szólok a nép kedélyéről.

Kedély alatt úgy hiszem mindnyájan egyetértünk, habár tudósaink nem magyarázták ki magokat érthetően e tárgyban, s nekünk, kik utánok csak a kertben gyönyörködünk, de nem a virágokban, miket ők leszaggattak — nincs más hátra mint sohajtással tovább menni. (folyt. köv.)

Az emberi műveltségről.

(Elmefuttatás) (vége)

A társadalmi törvények által tiltott és

TÁRGA.

Ablak alatt.

Itt vagyok angyalom
Az ablakod alatt;
Hallod-e remegve
Hívó szavaimat.

Gyere ki, gyere ki
A kis kertbe, kérlek;
Forró szerelemmel
Majd általöllelek.

Egész-világ alszik
Senki sincsen ébren;
Csak a hold botorkál
A fölleges égen.

Gyere ki szerelmem
Éltető szikrája,
Te a teremtésnek
Legremekebb lánya!

Gyere, hadd csokoljam
Piros, édes szádat.
Odadnám csokodérd
Az egész világot.

Hej! változhatnám csak
Én egy hosszú csókká,
Piros ajakadra
Úgy tapadhatnék rá!

Ott maradnék aztán
Végtelen sokáig;
Akár az utolsó
Ítélet napjáig.

Akkor is azt kérném
Ítéző bírámtól:
Ne szakaszson el a
Szeretőm ajkától.

Tomor Ferenc.

halállal büntető közönséges utonállás és rablás, semmivé silányul a bűn tengerében, szeretetünk oltári szentségének, életkínésünknek rablási bűne mellett.

S mégis mily sokan vannak, kik szívünk kincsét haszontalan szemétnek nézve kedlünk templomában büntetlen garázdálkodnak, házi és családi isteneinket sárral dobálják, lerombolják! s mindezt dacára a mindennapi tapasztalat szülte, borzasztó következmények által előtűntetett bűnössége mellett is.

E felett a társadalmi törvények lanyhán intézkednek, s ilyeneket gyengén vagy sehogyan sem büntetik.

Az embernek tehát hogy tökéletesedjék, szívének kiválólag műveltnék kell lenni, s nevelés által lefaragni s tükörsimává finomítani a szívet, mely természetes gyengeségeivel darabosan adatott át kiművelés végett.

Az embernek végecéljából kifolyó mellékrendeltetése az, hogy embertársai javára, öröme, s boldogságára éljen, egymásnak kellemetlenségeit bájjait nem szaporítani, hanem kevesbiteni igyekezzünk, a mi keserű az életben azt a részvét és szeretet mézével édesítsük meg, egymás gyengeségei iránt elnézéssel kell lennünk, ha azt akarjuk hogy saját gyengeségeink iránt is kimérettel legyenek.

Az embert úgy mint a teremtőt munkájában a kiható szeretet kell hogy vezesse, — a felebaráti szeretet legyen kiindulási és megtérési pontja minden gondolatjainknak, szavainknak és tetteinknek. Csak így alapítható meg az egyetértés, és boldogság az emberiség nagy családjában.

A szív virágának a szeretetnek emésztő ferge a bosszúállás és nagyravágyás: ez átka az emberiségnek! Ezek több kárt tettek a szép mindenségben, több nyomort hoztak az emberiségre mint az elemi csapások valamennyije. E fergeket kell kiirtani a szívből hogy az ép és egészséges legyen.

Nem annyira ismeretekben gazdag éssz, mint nemes érzelmekben gazdag szívének kell lenni a művelt embernek, hogy hódító legyen a teremtények világába, és boldogítszon.

A családi kincs.

Elbeszélés a krimi hadjáratból.

Franciából fordította

Szelényi Károly.

(folytatás.)

Ha még tovább időztem volna, bizonynyára bajtársaimat követendtem, azért felkeltem, és a vértés köpenybe burkolódva épen elakartam hagyni a sirkertet, midőn a meghalt voltigeurre néztem. — Esembe jutott a kincs, legalább az ellenség ne kapjon belőle semmit, — gondolám — és a három fenyő fa közt egy sziklahasadékot észrevéve, a kincset abba belöktem, s néhány szikladarabot is hengeritettem reá. Két óra múlva Poriedsche előtt a kozákok elfogtak, és — a mint ezt a hadnagy ur is tudja — egész 1814-ig Kiev várában hadifogoly voltam. A voltigeur kincse pedig, mai napig ott fekszik a sziklahasadékban a három fenyő alatt, mely Poriedsche helységtől egy órányi távolságra esik, és nem volt alkalmam azt eddig onnan elhozni. — Így tehát igazam van, ha gazdag embernek állítom magamat, csak az a kár, hogy a kincshez még eddig hozzá nem juthattam.

Az északi erőből ismét röppentyük emelkedtek fel.

„Ezek ott jelt jel után adnak — szólt az altiszt — úgy gondolom hadnagy ur, hogy valami történni fog, ime őrszemeink tüzelnek, bizonyosan kedvük van az oroszoknak futóárkainkat ismét meglátogatni?”

A visszahúzódó előőrsök fegyverrobozása ezalatt közlebb jött. — Egyszerre a Tschernaja hidon át vad rohamban egy csapat szürke kozák a tábori előőrség tartalék csapatjára tört. Lövések durrogtak, kardok villogtak, és

Ez irányban azonban tökéletesedőstünk még igen szűk körben mozog, birodalma kevés lelket számol, bár az emberiség igen nagy része e birodalom tösgyökeres polgárainak hiszi magát.

Ki tudományokkal terhelte agyát, szívét azonban üresen hagyta és saját kedves én-jön kívül misem érdeklí, — ki legmagasabb hőmérőjü philanthropiát hazaszeretetet hord nyelvében, becsületét ajkán cégézezi, de szívében mindezekből egy mag sem tenyészik, — ki a bon-ton és bonne etiquette szabályai szerint tud társalogni hajlongni, de embertársa becsülete, házi, családi boldogsága, jó hír neve bliktri előtte, — divatos piperkőc ki a piaci pletykákat szorgalmasan kihajhásza, sansgéns megszólja embertársát; — kik kártya és borra vesztegetik azt, mit a köz és a nemzeti művelődés oltárára kellene adni, — kik a társadalom élőbbkelői sorába tartoznak ugyan de emberi, és honpolgári köteleit egy pár garassal vélik leróhatni. Kik pöffeszkedő göggel lenézik embertársaikat, hidegen maradnak a fájdalom, és szenvedés mellett; kik rang és születési-előny hitvány és sokszor álpalást jában magasan kitzik finnyás orrukat, alólól pedig a szivtelenség és fásított neveltelenség lólábai látszanak ki, ki a világ minden regényeit elolvasta; de honja történetét a kölesön könyvtárban feledé; — kik jól zongoráznak, ügyesen táncolnak, dalolnak, de rosszul érzének, szóval kik polgár és embertársuk sorsa iránt közönyösök, — ezek mindezen birodalom első rangu polgárai közé sorozzák magokat, hová azonban egyáltalában nem illenek.

Legnagyobb bölcsesség az önismeret; — mind addig míg az ember a szép, jó, és nemesért, önmagáért, ezekért, nem lelkesül, s nem tevékeny, míg az üres gög meg nem hajlik a szivnemesség és szellemi képesség előtt, míg az ember lásszattal fedi a valót, — addig az ember csak ember, de nem művelt ember.

TOMA ANDOR.

vad kiabálással összekötött útközvet támadt, mely csak kevés percig tartott. Hat kozák és négy francia, köztök Sellier őrmester is — halva feküdt a csatatéren. — A megérkezett segítség által vissza verve a vadlovasok a folyóba ugráltak, melynek hullámain felséges lovaik gyorsan átúsztak. A csapat főnöke pedig nyergében egy nehéz fejsebből vérző hadi foglyot tartott — Pourvu hadnagy vala ez! —

Köztudomású dolog, hogy a nyugoi hatalmasságok hadifoglyai Oroszországban igen jó bánásmódban részesültek. — Pourvu hadnagy is e helyzetben volt. — Midőn nehéz sebbe a tábori kórházban némileg begyógyítottatott, egy csapat hadifogolylyal az ország belsejébe vezetett, és Szmolenksz várába letartóztatott, hol már több társa is volt, kik egész kényelemmel helyezték el magukat. — A vár környékében két órányi távolságra volt szabad — adott becsület szó után — sétálni, azon felül az orosz tisztikarral ebédelt, és a legkitünőbb családoknál szives, részvételtjes fogadtatásban részesültek. — Mindnyájukat azon kedvderítő remény ösztönte, hogy mihelyt Sebastopol be lészen véve, a béke is meg fog köttetni.

Pourvu hadnagy mindjárt eleinte, a mint Szmolenkszbe érkezett, egy gazdag bankárral ismerkedett meg, kinek családjához nemsokára bevezette, sok kedves órát töltött annak körében.

Igaz ugyan, hogy ehez nem csekély részben Minka, a kalmár leánya járult. Minka tizenhét éves hajadon volt, kitünő szépséggel, s a tatárjai minden vonásaitól mentten, és oly műveltséggel bírt, mely a leggondosabb nevelést feltételezte. A fiatal francia végtelen

Levelezések.

Bénye

Zemplénmegye Szept. 3.

Tisztelt Szerkesztő ur! Ha jól jut eszembe, Democritus volt az, ki azt mondta: „Minden mértéken tuli, ha kedves is különben, émelgyössé válik“ de a vitor böles, midőn e tételt fölállítá, elfeledé fölfejteti, mi következik akkor, ha a mértékentuli: maró keserűség? Színig telve már a keserü pohár, melyet a sors jövő szép reményeink helyett tolt élénk; de bár anyagi jólétünk majd nem teljesen földulva van, mi még sem esüggedünk. A bizalom, a bátorság, e két genius, mely a viharos multban amayszor őrzé meg a nemzetet, meg vagyok gyűződve, benünket e válságos napokban sem hagyand el!

Vidékünkön a termés fölötté silány volt. Őszi veteményeink talán megodják az elvetett magot; de a tavaszi már oly apró maradt, hogy kik azt tenni nem restelték — csupán kigyomlálás után jutottak némi gazhoz, melyből szemet nem, csupán taklácot erőszakolhat ki a eséplő. Többen azonban, miután legelőinket és réteinket sivárrá pörzsölé az égető hőség, marháinkkal és juhainkkal égettük föl a majdnem betakaríthatlan tavaszterményeket. Kukorica, bab, répa és burgonyához ezelőtt néhány héttel még némi reménnyel birtunk; de a tikkasztó forróság, melyet, csak a mult hó utolján szakított félbe egy kis eső, elhamvasztá a reményt is. Szőlőterményünk eleinte meglehetősen volt; de most a hőségtől aszaltan törnek le a fürtök; a szemek borsó nagyságuak maradtak, vörhenyes színűek; az északi oldalakon, hol e

jelenségek kissé mérvben mutatkoznak, a gyakori jégverések által tétetnek tönkre a szőlő tövek.

Sivár, pusztá szántóföld, rét, hegy és lapály; a nép némán bolyong a letarolt pusztaságon, mely nem bölesője a jövő, de ravatala a megdermedett közös reménynek!

Azonban, ugylátszik, az óriás csapást mely a kétségbeesés könnyeit ezrek szeméből sajtolja ki, nem elégé meg a sors: az éh-dögtől megmaradt marháinkat az ujjalag dühöngő marhavész hordja el. Megyénken valamint több velünk szomszédos megyékben a marhavásárok betiltatának; és ezen különben eszélyes intézkedés a kereskedelemre fölötté lankasztó hatást gyakorol. Továbbá, hogy a szomorú napok után az éjtesse tölthesse nyugton a zaklatott nép, gyakori tüzvész által riasztatik föl álmaiból. E napokban (mult hó 31-én) B. Kereszturban tüzvész útven ki, majd nem 50 ház lön áldozatává a duló elemnek.

Ki fog irt adni a sors által föltépett sebekre? ki fogja életre hívni a jövőt, mely anyjával, a jelemmel már halott...? Ne esüggedjünk; áldja Isten a Hazát!!

Margitay Lajos

Lengyel-határszél

„Borilló“ havastetőn aug. 29.

Kedves Szerkesztő Barátom! Munkácsról irt levelem után tovább folytattam utamat s a hársfalvi fürdőn keresztül eljuték kitézött célomhoz a lengyel-határszélén fekvő Volóc helységébe, a regeteg hegyek s egetverő havasok tömkelegébe; de míg erről írnék, említést teszek a hársfalvi fürdőről. E fürdő hajdan emlékszem reá jól, még gyermek valék — részint

vizének gyógyerejénél fogva, részint és legfőbbképen kellemes s a szórakozásra legalkalmasabb helységénél fogva, habár akkor nem volt oly rendezett mint jelenben, megszámlálhatlan sokaságu beteg-s mulatni vágyó vendégtől volt látogatva, most alig lézeng itt ott egy két beteg, hja hiában jól mondja egy kollégám egyik munkatársad lapod utolsó számában: „minden mulandó csak a változékonyság nem,“ mindig változik a világ és benne az emberek. Mi a gyógyászati ellátást illeti a fürdőben, dícséretére legyen mondva a mostani fürdőfelügyelő urnak a legpontosabb, de a koszt, busás bérért is — nem akarom részletesen taglalni — a legsilányabb, mi ugy hiszem nem a bérlő K. ur mint inkább a vendéglős hibájául rovandó fel. — Itt találkoztam Unghvár városa tisztelt kapitányával, kivel egy pár pohárt üriténk az unghiak egészségeért, kiknek páratlan hazafiasságáról és tevékenységéről, nem csak én ki aszt régen ismerem; de minden más ki a „Felvidék“ utósó számát olvasta, meggyőződhetik, s azt példakép fennen hirdetheti. — Innen érkezék azon helyre melyet előbb említettem. — Most e soraimat egy rendkívüli hegyen írom habár előbb csak írónnal térdeimen. Az égen függve, föld és felhők felett ezer öllele felettetek ti emberek mozgó porai a földnek! Beremegye legmagasabb s a „borzasztó szépnek fogalmát valóban magán hordó havascsucsán állok! Ó barátom nincs nekem annyi érzésem melytől melegítette képes volnék tökéletesen leirni azt, mit én most látok. — Ott lenn alattam az északi oldalon a havas közepetáján sűrű felhő, bömbölő dörgés és cikázó villámlás, a délnyugoti oldalon a verőfényes napsugáriban fürdő hegyormok és azokon túl a beláthatlan rónaság. Egy esucson állok, melyről csak egy kis tévlelés s visszatartozhatlanul zuhannék a halál torkába le az éj

örömré észrevehé, hogy ő Minkának nem egész érdektelen, mert szép szeméi — látásán — mindig örömtől sugároztak; de fájdalom egyszersmind azon visszatartás is észrevehető volt, mely az idegenek tisztelettel és lovagi viselettel össze nem fért. Gyakran, ha Minka gyönyörű énekét zongorán kísérte, szemében könnyeket vett észre, és midőn bátorságot véve, bus komolyságuak okát kérdezné, szive mélyéből nehéz fohász tört, s fájdalmas mosolygással kérte a hadi foglyot, hogy erről ő többet ne kérdezzé. Mire pedig bevallá a gyönyörű orosz hajdon iránti érzelmét, ez halálsápadttá lön, és így válaszolt:

„Én is szeretem önt Gospodin, de nem lehetek öné soha! és ha vallomásait ismételné, kénytelen volnék innen elmenni.“

Szomoruan, és kedvese szavai felett gondolatokba elmerülve, az erőd előtti térségen tett sétája alkalmával Trubkói gróf orosz százados által szállított meg. A gróf igen kellemetes férfi, de valódi ő orosz volt; a hadnagyot nyájasságuával halmozá el, s megemlíté hogy apja egykoron franciaországban mint hadifogoly igen jó bánásmódban részesült. — A fiatalt hadnagyot karon fogván; kérte, hogy engedné meg neki a vele való társalgást. — Vagy egy óráig sétáltak együtt, és midőn beesteledett, a gróf felszólítá a franciát, sziveskednék őt lakására kísérni, hol több barátjai társaságában theázni fognak. — Pourvu elfogadván e meghívást, nem sokára a százados szerény lakásán voltak. — Midőn a többi vendég is megérkezett, a gróf az ebédlőbe vezeté őket, és a szolgának esengetett. — Erre az ajtó megnyilt, és azon szolgai alázattal — szegényes parasztruhában — a bankár, Minka és atyja lépett be,

„Itt vagy Iván? — kérde a gróf nyájan. —

„A mint parancsolta nagyságu uram — felelt a bankár, Trubkói ruhaszegélyét megcsókolva.

„A lovak és a nyeregszerszám tiszta-e Iván?“

„Mindent, a mit kegyelmes uram parancsolt meg tettem.“

„Jól van Iván, nincs most rád szükségem, haza mehatsz — mondá a gróf. — De még egyet ember: kellemes volna nekem, ha az Obrokot már most lefizetnéd, pénzre volna szükségem.“

„Kegyelmes uram — susogott reszkető hangon a bankár, — százezer rubelt adok szabadságomért: legyen irgalmas!“

„Sohasem Iván! Isten veled!“

A jobbágy szomoruan hagyá el a szobát.

„Százezer ezüst rubel? Ezért el bocsájtánám ez embert — mondá nevetve Koinéff tüzérszázados — hány tagból ál gunyhója?“

„Csak kettőből, ő, és leánya — felelt a gróf. — Én sajnálom szegényeket, de lehetetlen őket szabadon bocsátanom, mert először nagy Obrokot fizetnek, másodsor mert általános az irigység, hogy én ily állásu és vagyonu jobbágyokat bírok. — A mint tudjátok, szüleim Moszkau bevétele és a családi kincs elrablása által majd nem egész vagyonukat elvesztették, ugy hogy csak Trubkói birtokom maradt, két száz lélekkel, melynek jövedelme, és Obrokjai épen elégségesek magamat állásomhoz képest fenntartani. Newadomy Iván szabadságuával, birtokom értéke tizedrészből n vesztene. Ő ma kötelességét tevő, és ismét egy esztendeig kipihenheti e mai megalázását.“

(Vége köv.)

Nostradamus levele II. Rákóczy Ferenczhez.

Serenissime Princeps! Leghkeghiemesebb Uram, az Urban!

— Tisztelem leghalázatosabban Fenwseegedet ez Epistolával. Fenwseeged maar tudia hoghi Fnsugd Fewldi maradvanyai Rodostobool hol beekeseeghesen hamvadtanak vala, maar maghiar orzszagban niugozznak.

A mioota Fenwseeged az ewrewk patriaba vaadorolni keghies vala, az ota sok harzzok folytanak vala. A lenghiekek mostansaagh harczolnak pro Libertate. Nehez most gwezni, a militia mostansagh maas laabon aal, mind a zaarazon, mind a tengeren, a zaarazon vont chewaw aghiukkal harczoinak III Napoleon kigondolta aztat, es mint az Fwstewkows irta, azok olianok hoghi a Felwdet megkerewlik s a pattanthiusnak szökni kell a ki kilewte... Rakeetaink is vannac, de ez chac treefa. A vizen olian hajook vannak chac a viz alatt repewlnek, de azokkal chac az Amerikaiak verekednek pro Libertate, et contra Libertatem, s annak vaghion azutaan igazsaaga a ki ghewz.

A Gavaleerianaal a mundur mostansaagh is olian mint volt vala, chac hoghi a charabion ninchen kova, hanem kapszlival lewnec.

A puskaport is ughi keevzeetic mint reegen. A lovakat chac keetzer abrakoliac mostansaagh napiaban. A patkolashan nem nagh progressust csinaltak a gavaleerianaal, mert mostansagh is csak ughi patkolnak mint reegen.

(Vége köv.)

ötét mélységbe: és nekem mégis oly jól esik itt lenni, mert lásd én igen szeretem a rónát, hol nem korlátozza semmi a szem sugarait, és itt az égürben a legnagyobb a legmagasabb rónaság van, nem zárja el a láthatárt semmi, az alattam elterülő különben rengeteg hegyek csak egy-egy homok-buckák, a messze rónán feltűnő városok, falvak csak egy-egy vakand-turás a Tisza mint egy kéklő púntlika mely a lányka ruháján simul el, ó Tisza édes hazánk egyik cimere s folyója be szép vagy! Mint szeretnék partodon ott a lyánvári révnél sétálni mint egykor — Most épen lemenőben van a nap, ti talán édes barátom oda len már esteliztek hisz oly setétség látszik onnan ide! itt még látszik egyik fele a napnak, a másik épen most tűnik el egy a távol rónán látszó erdő mege. — Ó jertek jertek ide fel, ismerni a Teremtő Isten nagyságát s tanulni félni s imádni Ót! Mindezekhez hallgatni a gazdag havaslegelőn szökdécselő juhnyájak esengőit, kongóit, s a pásztorok kéregből készült kürtjeit, szebb zengeményt vél hallani az ember, mint a világ minden zenéje adhat . . .

Most ledülök aludni, kissé lejjebb a csuéstól pásztortűz körül van tanyánk, már előre érzem a zsendice izt, melyet mindjárt a tűznél fatányérból fakalánnal fogok szörbölni, aztán jó éjszakát . . . Eddig a havason. — Másnap reggel lefelé indultam a havasról s folytonos csuszás után, mert egyenes járásról szó se lehet — 6 órakor este felé érkezék tartózkodásom helyére, s most len vagyok a völgyben de mégis sokkal magasabban mint ti, s még sokkal magasabban van a felettem égis mereszkező csucs melyen tegnap álltam. Mit irjak neked a völgyből nem tudom, vadonság ez, hol zabor s kevés tavaszgábonán kívül mi sem terem, bár ez mint minden felsőbb vidéken az idén is eléggé meghozta adóját; széna nem egészen úgy mint máskor de elég bőségen, sarju igen szép. A pór nép együgyű, műveletlen, tunya és szegény, de azért lehet, ha kérdené az ember, hogy talán megelégedéssel eszi durva zablepényét, az urfélék is, bár kevesen vannak, úgy látszik nekem, keveset tudnak a világról — noha kivételek vannak — ujságlapokról hallani se akarnak nem hogy előfizetni. Így tehát e vadvidékről foghatok e neked még valamivel alkalmatlankodni nem tudom. Szeretnék Gácsországba átrándulni, onnan talán felkereslek soraimmal. (Elvárom Szerk.)

Kázmér

Vegyes hírek s újdonságok.

* Az alföldiek felségelésére Eöry-Dobrojevich Julia urnő, ki a jótékony célu adakozásoknál mindig az első között szokott lenni — 8 osztrák értékű forintot tett le szerkesztőségünknel, az unghmegeyi gazdasági egyletnek leendő kézbesítését végett; kívánságát igen szívesen teljesítettük. — E szerint meggyéknél eddigelő bejött: Szerdahelyi-Jeszzenszky Louise urnőgyűjtőivén 136 ft. 52 kr. Az unghvári mükedvelői társulat előadásából 50 ft. — — Az unghmegeyi gazdasági egyesület által rendezett mükedvelői hangverseny jövedelme 292 ft. 20 kr. Szerkesztőségünk utján tett adakozások 11 ft. — — Összesen 489 ft. 72 kr.

* Ugyanesek a fennebbi célra — az unghmegeyi központi bizottmány által gyűjtéssel megbízott tagok városunkban a legerélyesebben működnek. A gyűjtés eredménye még velünk nem közöltetvén, azt nem is regisztrálhatjuk.

* Folyó hó 20. a Széchenyi (előbb vadas) kertben nép-ünnep rendeztetik az alföldi szökölködők felségelésére. Hiszük hogy látogatott leend.

* Folyó hó 9. a szerednyei és horlyói hegyekben tartott hajtó-vadászat alkalmával egy hetedfél mázsás medve esett el. A szerencés és bátor lövők, Csonka Lucian és Hlavathy József fiatal jogászok voltak, kik egyuttal az ezért járó díjakat az alföldiek felségelésére ajánlották fel. — Éljenek!

* Városunkban közelebből vakmerő lopások történtek. Egy izraelita házból éjjel dacára annak, hogy a szobában ketten aludtak, több darab ruhaneműt s más tárgyakat is elvittek.

* Legközelebbi országos vásárunk f. hó 21. fog megtartatni.

* A helybeli kamarai erdő-hivatal által folyó hó 2-dikára némi tárgyakra nézve árverés rendeltetvén, a tisztelt erdőhivatal az árverési határidőt — lapunkat mellőzve — a Kassa-eperjesi Értesítőben hirdette; ez ellen nekünk semmi kifogásunk nem lehet, mert utójára is mindenki ott és azon lapban hirdet; a hol és a melyikben tetszik; de azon körülményre kötelességünk figyelmeztetni az ellenörködő hatóságokat, hogy az ily eljárás a kamarai uradalomnak nem hogy hasznot hajtana de ellenkezőleg kiszámíthatlan kárt okoz; mert minden árverésnél azon kell igyekezni, hogy mentől több vevő, illetőleg árverelő jelenjen meg, már pedig a Kassa-eperjesi Értesítő két példányából — a mennyi ide jár, — bizonyosan nem soknak jött tudomására a kitűzött határidő, de nem is jöhetett, mert a második és harmadik hirdetés már az árverés megtörténte után jelent meg a nevezett Értesítőben; igaz ugyan, hogy Unghvár városában e határ idő kidoboltatott, de a vidéknek és azoknak, kik a dobszó után nem szoktak szaladni, mily uton adatott tudomására? arra feleljen meg a tisztelt kamarai erdőhivatal. Nem akarjuk a kamarai erdőhivatal eljárását gyanúsítani, de az tény: hogy többen, kik az árverésről semmit sem tudtak, panaszképpen figyelmeztettek bennünket ezen célszerűtlen eljárásra; különben észre sem vettük volna.

* Kaposon az alföldiek felségelésére két mükedvelői előadást fognak rendezni.

* A selmeci hölgyek abban állapodtak meg, hogy míg egy részről magok váltig hívek maradnak a szép nemzeti viselőthez, addig más részről — multság alkalmával csak oly férfunak nyujtandják kezöket táncra, a kik öseik iránti kegyeletöket szintén tetteleg tanúsítják. — Nálunk is sok hölgy tanúsítja lebernyüs ösei iránti kegyeletét.

ÉRTESÍTÉS.

Tekintélyes száma köbléri közbirtokosok öket méltán megillető joggal tudni ohajtván azt: hogy az évek óta zár alá helyezett erdőségéből minő jövedelmek folytak be, s hova fordítottak? s általában az eddigi kezelés megfelelt-e azon várakozásnak, mely a közbirtokosságot a zártételre határozza? továbbá az urbéri rendezési és tagosítási pernek véglegesen leendő eldöntését mimódon lehetne gyorsítani? e végből f. évi Octob. 4. Szerednye mező városában egy közbirtokossági gyűlés megtartását i. dítványozzák, s erre minden érdeklett közbirtokost tisztelettel meghívják.

Kelt Unghvárt, september 11. 1863.

Számos közbirtokosok megbízásából:

ÖRY JENŐ ügyvéd.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos Bánóczy Ferenc.

Szerkesztői posta.

Velejthéről 1 ft. 50 kr. küldetett hozzá a september-december folyamra — még 50 krt kérünk.

„Hannibal ad portas“ Nagy élvezettel olvastuk át, minthogy igen szépen és bőlesen van megírva, de nem közölhetjük, mert cáfolatokat vonna maga után, még pedig hihetőleg olyanokat, a minöket ismét ki nem adhatnánk.

Sz. K.—nak Pesten. Jó helyre címeztük-e a lapot?

H. D.—nek. Megkaptam, rövid időn talán már írhatok.

Kárpátinak. — Levelezési ajánlatát szívesen fogadjuk.

R. Gusztávnak Pesten. 11-én tettük postára. —

Sz. A.—nak. Öntől jobb verseket kérünk, és tudósítást, a lapot küldeni fogjuk.

R. Ö.—nek. Első kísérletnek elég jó de nem közölhető, tanuljon és igyekezzék jobbakat írni. Aztán ne énekelje meg első költeményében is pajtását.

Turzó uram küldeménye érdekes, közölni fogjuk.

„A párba jéről“ irt cikket elfogadtuk, de csak később közölhetjük.

„Az öngyilkosság vallástalanságból“ szépen van írva, de mi nem közölhetjük, azon okból, a melyből szerző nevét titkolni ohajta.

„A megcsalatott“ rossz vers, nem közölhető.

„Leküzdött szenvedély“ és „Életért boldogságot című beszédek közlésre várnak.

Kázmérnak. Most (11 délután) kaptam meg. Fogadd köszönetemet buzgalmadért.

(Folytatjuk)

VÁSÁR.

Unghvár. Folyó hó 10. tartott hetivásárról a piaci árak kimutatása:

Buza köblönkint	—	6—6 ft. 20 kr.
Gabona	—	4— 20—40 kr.
Tengeri	—	5—5 ft 60 kr.
Árpa	—	3 ft 40—60 kr.
Zab	—	2 ft 40—50 kr.
Szesz itecje (30 foku)		22 és fél kr.

Időjárásunk: folytonos hőség és szárazság.

S. A Ujhely. F. hó 4-ki hetivásárról a piaci árak hiteles kimutatása.

Buza alsó ausztr. mérő	3 ft 50 kr. 4 ft
Rozs	2 ft 60—80 kr.
Árpa	2 ft 30—40 kr.
Zab	1 ft 50—60 kr.
Tengeri	3 ft 40—60 kr.
Széna als. ausztr. mázsa	3 ft
Marhalus fontja	12 kr.
Só	10 kr.

Hirdetés

L. HIRSCH & L. BLAU

ékszerárusok Pestről ajánlják jól rendezett raktárukat a legujabb hírlés után készített

**ARANY-
ezüst- és ékszerárak,
gyöngyök- és órákkal**

Régi arany, ezüst, ékszer és gyöngy a legmagas áron vétetik meg és cseréltetik be.

Boltja: nagy-hid utcán Re in féle házban

Unghvárt, Jäger K. betüivel.

Előfizetéseket a Felvidék September-decemberi folyamára 2 forintjával folyvást elfogadunk